

SGD TERMINALO IR LIETUVOS PRAMONĖS KONKURENCINGUMO SUDERINIMAS

Linas Sabaliauskas

Koncerno „Achemos grupė“
generalinis direktorius

DUJŲ KAINŲ POKYTIS 2008 - 2018

JUNGTINĖS KARALYSTĖS SPOT, RUSIJOS VIETINIŲ GAMINTOJŲ, VOKIETIJOS IMPORTO IR JAV
SPOT DUJŲ KAINŲ PALYGINIMAS 2008 - 2018 METAIS, USD/1000 m³ (36 MMBtu)

SGD LAIVAS – TIKSLAS IR REZULTATAI

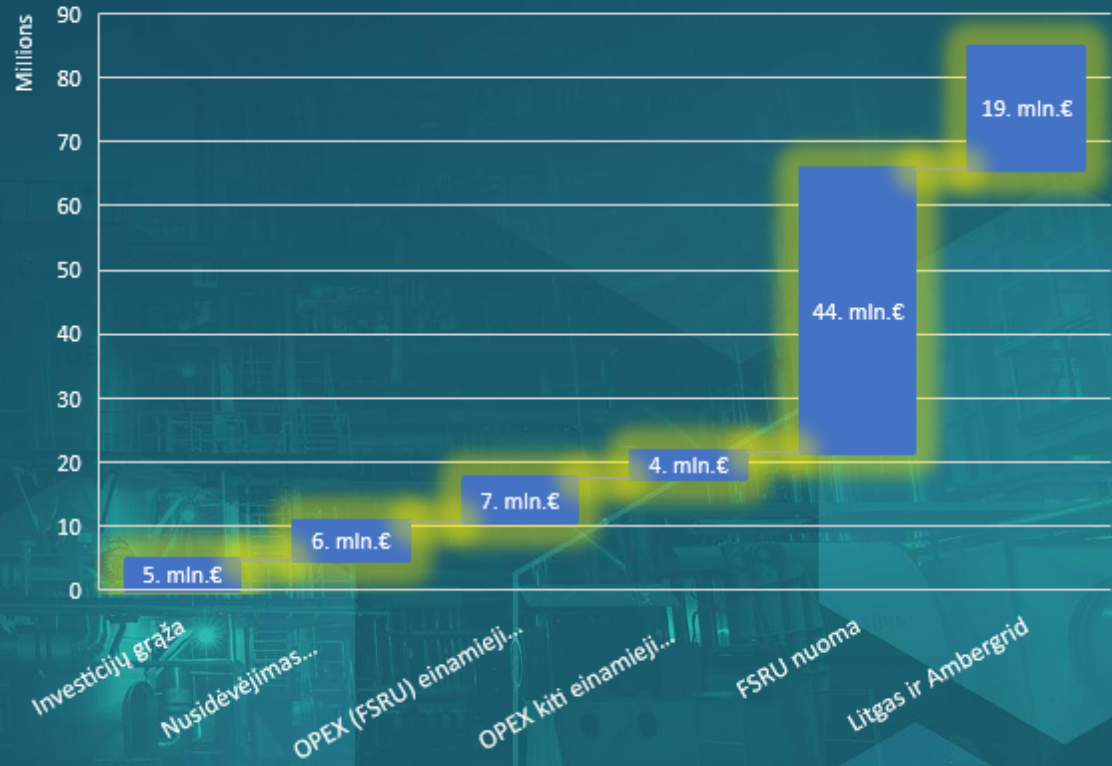
Ko siekėme išvengti

- Priklausomybės nuo vienintelio tiekėjo
- Aukštų nereguliuojamų dujų kainų
- Energetinės priklausomybės

Rezultatas

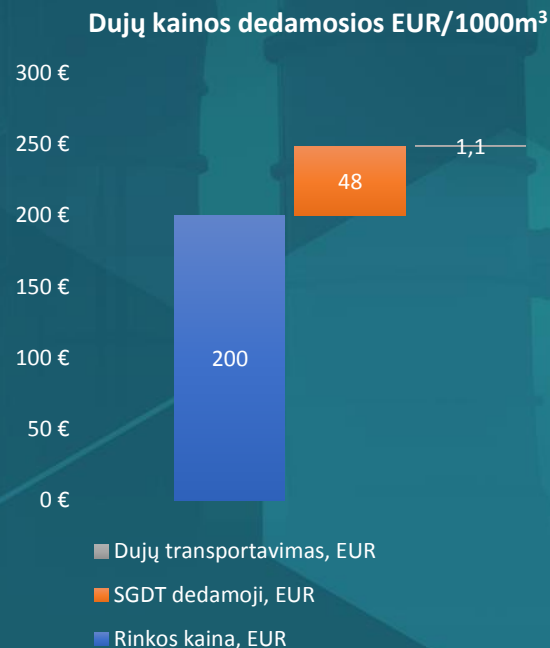
- Energetinė nepriklausomybė
- Dujų kaina – rinkos kaina + SGDT mokestis = aukšta dujų kaina

SGD laivo išlaikymo kaštai 2017 metais

LIETUVOS VERSLAS TURI KONKURUOTI NELYGIAVERTĖMIS SĄLYGOMIS

- Terminalo mokestis 2017m. – 84,5 mln.EUR (2018 prognozė 87 mln.EUR).
- Viso Lietuvai vartojant 1,8 mlrd.m³/metus ir mokant vidutinę 200 EUR/1000m³ kainą terminalo išlaikymo mokesčiai sudaro 24% galutinės dujų kainos, tai yra 48 EUR/1000m³.
- Reaguodama į rinkos pokyčius pramonė negali reguliuoti savo sąnaudų, privalo užtikrinti socialinių paslaugų užtikrinimą.
- Ta pati pramonė turi rūpintis savo energetiniu saugumu, nes įvykus dujų, elektros energijos tiekimo sutrikimams, pramonė apribojama pirmoji.
- Valstybės valdomų įmonių nesugebėjimą konkuruoti rinkoje uždangstome strateginėmis, socialinėmis paslaugomis ir įstatymais leidžiančiais tokį neūkiškumą.

AB „ACHEMA“ MOKESČIAI ENERGETIKAI:

- VIAP perkamai elektros energijai 2008-2018* m.: 30 mln. Eurų
- VIAP savo pasigamintai elektrai 2008-2018* m.: 26 mln. Eurų
- SGD terminalo mokestis 2013-2018* m.: 101 mln. Eurų
- SGD terminalo mokestis 2013-2024* m.: 239 mln. Eurų

*Progozė

— 2017 m. faktas

— 2018 m. faktas ir
progozė

! Nustatyto dydžio SGD terminalo mokestį „Achema“ privalo mokėti netgi tuomet, kai sumažina dujų vartojimą, arba visai nedirba ir nevartoja dujų.

VALSTYBĖS IR VERSLO BENDRAS INTERESAS – EKONOMINĖ GEROVĖ

AB „Achema“ 2017 metais:

- Didžiausia azoto trąšų ir kitų pramoninių chemijos produktų gamintoja šalyje ir Baltijos šalyse
- 2017 m. pajamos: **423,4 mln. eurų**
- 2017 m. pagaminta produkcijos: **2,7 mln. tonų**
- 2017 m. eksportas: **79 proc.** produkcijos, daugiau kaip 30 šalių
- 2017 m. indėlis į šalies ekonomiką: **1 proc.** šalies BVP
- Įtaka Lietuvos verslui: apie **2000** verslo partnerių
- Darbuotojų skaičius: **1331**, kas ketvirta šeima Jonavoje susijusi su AB „Achema“

! Didesnis „Achemos“ efektyvumas, daugiau produkcijos, didesnės pajamos, daugiau mokesčių sumokama į valstybės biudžetą.

AB „ACHEMA“ KONKURENCINĖJE KOVOJE

- „Achema“ konkuruoja ne tik su didžiaisiais Europos gamintojais iš Austrijos, Prancūzijos, Norvegijos, Lenkijos, Rusijos, Rumunijos, Olandijos, bet ir naujais konkurentais iš JAV bei Afrikos, įsikūrusiais prie pagrindinės žaliavos telkinių.
- AB „Achema“ pagal amoniako gamybos technologiją patenka į Europos geriausių technologijų ir dujų suvartojimo vienai tonai pagaminti dešimtuką.
- Europos gamintojai neturi papildomo SGD terminalo mokesčio, atvirkščiai - žemesnius logistikos kaštus ir sumažintą VIAP pramonei.
- Didžiausia šalies azoto trąšų gamykla pralaimi globalioje konkurencinėje kovoje, o kartu su ja – eilė kitų logistikos, krovos, prekybinių ir kitų su „Achema“ bendradarbiaujančių šalies bendrovių.

AB „Achema“ trąšų gamybos savikaina:

Kiti kaštai (su remontais)	14% / 55 Mln. EUR
Logistikos kaštai	7% / 29 Mln. EUR
DU fondas (be SODRA)	5% / 21 Mln. EUR
SGDT mokestis	5% / 20 Mln. EUR
VIAP savo pasigamintai el.	1% / 4 Mln. EUR
Dujos	68% / 269 Mln. EUR

VALSTYBINIO IR PRIVATAUS VERSLO VEIKIMO PARADOKSAI

- Už 2017 metus valstybės valdomos energetikos įmonės, veikdamos įstatymais įtvirtintoje reguliuojamoje (monopolinėje) rinkoje, ir užtikrindamos socialinių paslaugų paketo paslaugas sugebėjo surinkti:

	Dividendai	Pelnas
AB Lietuvos energija	78,3 mln.EUR	130 mln.EUR
AB Klaipėdos Nafta	17mln.EUR	17 mln.EUR
UAB EPSO-G	0,7mln.EUR	-2,8 mln.EUR
Ambergrid, Litgrid, Baltpool	27,2 mln.EUR	

- Nustatyto dydžio SGD terminalo mokestį reikia mokėti netgi tuomet, kai gamykla sumažina dujų vartojimą, arba visai nedirba ir nevartoja dujų.

! AB „Achema“ neprašo valstybės pagalbos sukuriant nuostolių padengimo įstatymus, tik prašo neapkrauti jos nepakeliamais infrastruktūros mokesčiais ir leisti likti konkurencingai tarptautin rinkoje.

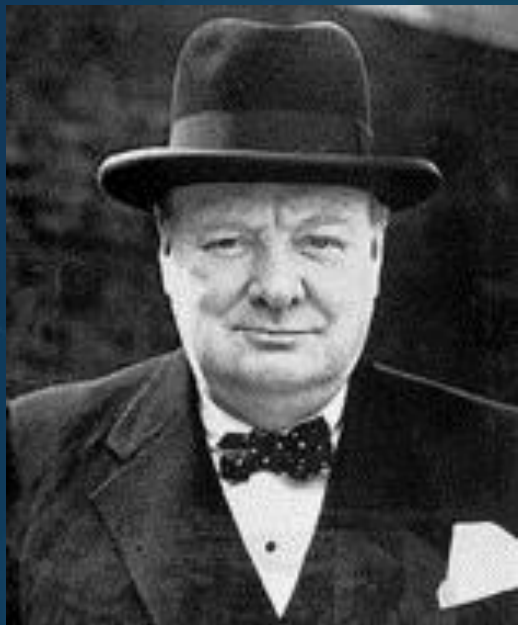
GALIMAS SGD TERMINALO FINANSAVIMO MODELIS

- Pripažinti, kad SGD terminalas - **strateginis objektas**, užtikrinantis strategines šalies galimybes apsirūpinti dujomis, elektra ir šiluma.
- **Strateginį objektą**, kurį statant nesirūpinta biudžetu ir kuris užtikrina visos valstybės strateginius tikslus, **dalį finansuoti iš biudžeto (tam numatant atskirą „strateginių ir saugumo objektų finansavimo“ eilutę biudžete)**, o ne tik atskirų vartotojų grupių sąskaita, siekiant iš to pelno.
- Pinigus, surinktus laikotarpiu kai nebuvo teikiamos SGD laivo paslaugos, vartotojams kompensuoti per 2018 ir 2019 metus.
- Paskirtojo tiekėjo funkcijai vykdyti skelbti konkursus siekiant optimizuoti šios veiklos kaštus (Lietuvos elektrinės veiklos analogija).

AR REIKIA LIETUVAI ĮSIGYTI SGD LAIVĄ?

VERSLAS - VALSTYBĖS DALIS

“Some regard private enterprise as if it were a predatory tiger to be shot. Others look upon it as a cow that they can milk. Only a handful see it for what it really is - the strong horse that pulls the whole cart.”

— Winston S. Churchill